

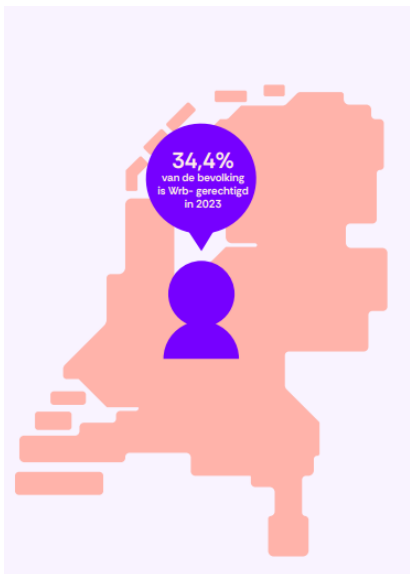

Raad voor Rechtsbijstand

Jaarplan 2026
en
Strategische agenda
2026-2029

Onze maatschappelijke opgave

Missie

De RvR is in onze democratische rechtsstaat verantwoordelijk voor de optimale organisatie en het borgen van goede gesubsidieerde rechtsbijstand en mediation voor minder draagkrachtige burgers. Daarnaast voeren we (een deel van) de Wet schuldsanering natuurlijke personen en de Wet beëdigde tolken en vertalers uit.

“Het borgen van goede gesubsidieerde rechtsbijstand en mediation voor minder draagkrachtige burgers: dat is waar we voor staan.”

De Raad voor Rechtsbijstand maakt zich sterk voor toegang tot het recht in zowel Europees als Caribisch Nederland, voor minder draagkrachtige burgers door een goede organisatie van de gesubsidieerde rechtsbijstand (artikel 18 Grondwet)

Visie

- **Toegankelijke en efficiënte dienstverlening** voor burgers en professionals: goede ondersteuning voor geschiloplossing en - indien nodig - voor rechtsgang.
- **Dienstverlening in samenhang met ketenpartners en professionals:** vermijden van onnodige onderlinge bureaucratische processen voor burgers door soepele overgang in dienstverlening.
- **Kwaliteitsborging van de dienstverlening aan burgers.**
- **Doorontwikkeling en innovatie van het stelsel** in samenwerking met ketenpartners en professionals.
- **Onafhankelijke en onderbouwde rapportage** over de werking van het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand en de wettelijke schuldsanering.
- **Bijdragen aan vermindering van geschillen tussen burgers en overheid** door signalering van overmatige jurisdisering en mee te denken over ondersteuning voor geschiloplossing.

Concreet wil de RvR in 2026

Wet op de rechtsbijstand (Wrb)

- Voor circa 275.000 burgers adequate rechtsbijstand of mediation organiseren door gekwalificeerde dienstverleners.
- Hiertoe zal de RvR op basis van de Wrb 395.000 toekenningen voor rechtsbijstand afgeven.
- De verdeling over de rechtsgebieden is als volgt:
  - Civiel recht: 162.000
  - Bestuursrecht: 56.000
  - Asiel: 35.000
  - Straf regulier: 74.000
  - Straf ambtshalve: 51.000
  - Mediation: 15.000
  - Lichte Adviestoevoeging: 14.000
- 6.000 actieve (ten minste 1 afgegeven toevoeging per kalenderjaar) advocaten en 700 actieve mediators ingeschreven hebben staan in het Register van rechtsbijstandverleners van de RvR.
- In 142.000 gevallen een burger voorzien van rechtsbijstand in het kader van een piketdienst, wanneer deze burger zijn vrijheid is ontnomen.
- 24.000 asielzoekers in aanmeldcentra koppelen aan een advocaat.

Regelingen Uitvoering geven aan de regelingen (toevoegingen):

- Herstelregeling KinderopvangToeslag: 12.000
- Gezagsbeperkende maatregelen: <100
- Regeling adviestoevoeging zelfredzaamheid: 6.000
- Regeling Mijnbouwschade Groningen: 1.000
- Gezagsbeëindiging en uithuisplaatsing: 4.500
- Klokkenluidersregeling: <100
- Tijdelijke subsidieregeling rechtsbijstand bij beslag op inkomen of vermogen: 200
- Daarnaast is er ook in 2026 specifiek aandacht voor de toegang tot het recht van EU-arbeidsmigranten en Oekraïners door samenwerking met het Project Arbeidsmigranten van het Juridisch Loket. Deze groep wordt via matching gekoppeld aan een advocaat op het gebied van arbeids-, huur- en/of sociale zekerheidsrecht.

Wet schuldsanering natuurlijke personen

- Dat er een instroom van meer dan 2.500 zaken is.
- De instroom Wsnp na de wetswijziging en besluitwijziging monitoren.
- Bezien op welke wijze de expertise van bureau Wsnp (en de Wsnp-bewindvoerders) kan worden ingezet bij de directe instroom in de Wsnp, zonder eerst een poging te doen voor een Msnp-traject.
- Bezien op welke wijze de expertise van bureau Wsnp (en de Wsnp-bewindvoerders) kan worden ingezet bij buitengerechtelijke hulpverlening.

Wsnp

Wet beëdigde tolken en vertalers

- Dat er 3.000 personen* ingeschreven staan in het Register van beëdigde tolken en vertalers (Rbtv), waarbij de focus vooral ligt op de 25 meest gevraagde talencombinaties (m.b.t. tolken).
- Onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om het aantal ingeschreven tolken en vertalers in het Rbtv te laten groeien.
- D.m.v. interventies de doorontwikkeling binnen het Rbtv stimuleren van B2-niveau naar C1-niveau.
- Borgen privacy en veiligheid van tolken en vertalers, ook bij de informatieoverdracht aan derden, zoals de intermediairs.
- Onderzoeken of een uitbreiding van specialisaties noodzakelijk en mogelijk is.

Wbtv

*Eén persoon kan meerdere inschrijvingen hebben.

Hoe wil de RvR dit gaan doen?

Door een duurzame, toegankelijke en efficiënte dienstverlening

Alle aanvragen (inclusief regelingen) binnen de gestelde doorlooptijden verwerken met daarbij mensgericht werken als uitgangspunt.

Door te voldoen aan de huidige dienstverleningsstandaarden:

- **Digitaal ondersteuning van de processen**
  - Alle aanvraagprocessen toevoeging en vergoeding voor advocaten en mediators zijn gedigitaliseerd.
- **Transparantere processen (inzicht in aanvragen/proces voor burger en advocaat of mediator)**
  - Het kiezen van de best passende advocaat of mediator en het aanvraagproces toevoeging is inzichtelijk op het portaal voor de burger en transparant weergegeven.
- **Inclusiviteit van de digitale en niet-digitale burger**
  - Het aantal processen dat digitaal wordt aangeboden voor de burger is met 25% vermeerderd.
  - Het programma 'Vervanging applicatielandschap Wrb' zal de inclusiviteit van de dienstverlening vergroten door speciale aandacht te besteden aan mensen met visuele, digitale of taalkundige beperkingen. De dienstverlening wordt o.a. verleend via telefoon, post en begrijpelijk taalgebruik.

Door mensgericht te werken

In individuele gevallen die schrijnend en hardvochtig uitpakken neemt de RvR daarom de verantwoordelijkheid om:

- Binnen onze mogelijkheden, deze toch toe te kennen, bijvoorbeeld door gebruik te maken van discretionaire bevoegdheden.
- Hardheden in wet- en regelgeving systematisch te signaleren bij het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV).

Daarnaast het aantal afwijzingen analyseren en de motivering van besluiten verhogen.

Vervolg Ratz-rapport

Voorstellen aan JenV dat na de wetswijziging de Wrb conform artikel 18 Grondwet wordt uitgelegd en toegepast en in lijn met het Ratz-advies positief en adaptief kan functioneren.

Hoe wil de RvR dit gaan doen?

Inzet op een preventiegerichte aanpak

- De ketenpartners verkennen langs de lijnen van het Ratz-rapport een concreet plan voor inzet van mediators en advies van advocaten aan de eerste lijn en betrekken daarbij de inhoudelijke inzichten en ervaringen uit pilots in het kader van de stelselvernieuwing en uit de Maatschappelijk Effectieve rechtspraak. De RvR zal hierbij met name de matching en financiering uitvoeren.
- De RvR onderzoekt of en zo ja, hoe structurele rechtsbijstand ingezet kan worden (de mogelijkheid om tegelijkertijd aan meerdere rechtzoekende burgers recht te verlenen, door het bundelen van dezelfde type zaken, dan wel zaken tegen dezelfde wederpartij).

Inwerkingtreding AMvB Van der Meer II

- Een deel van de aanbevelingen van de Commissie Van der Meer II wordt per 1 februari 2026 bij AMvB ingevoerd. Ook aanpassing van Kenniswijzer door invoering van de AMvB.
- Overnemen van de overige aanbevelingen Commissie Van der Meer II aan de RvR: uitvoering geven aan de aanbevelingen, onder de voorwaarde van beschikbaarheid van (incidentele en/of structurele) financiële middelen.
- Daarnaast uitwerken inning eigen bijdrage als nieuwe taak van de RvR.

Asiel

De implementatie van het Europese Migratiepact per 12 juni 2026 en de lopende wetgevingstrajecten voor de Wet Tweestatusstelsel en de Asielnoodmaatregelenwet voor zover uitvoerbaar. De RvR kijkt op welke wijze de toegankelijkheid en kwaliteit van rechtsbijstandverlening zo optimaal mogelijk gewaarborgd blijft. De RvR werkt met de keten aan de inrichting van een flexibele asielprocedure. De RvR past voor zover mogelijk zijn processen aan op de nieuwe situatie.

Aanbod/behoud sociaal advocatuur

Inzet op plan van aanpak voor de toekomst van de sociale advocatuur, waaronder veel aandacht voor het onderwijs, stages voor studenten, samenwerking tussen rechtsbijstandverleners, (online) kenniskringen en onderwerpen op het gebied van digitalisering.

Caribisch Nederland

Monitoring van de kosteloze rechtsbijstand in Caribisch Nederland (Bonaire, Saba en St. Eustatius) via het Kenniscentrum Stelsel Gesubsidieerde rechtsbijstand. De RvR zet onder meer in op verhoging van de vergoedingen voor sociaal advocaten in Caribisch Nederland.

Kantoormodellen/Kantoortoeslag

De RvR ondersteunt de aanbevelingen van de Commissie Van der Meer om een kantoortoeslag te introduceren en kan dit desgewenst snel invoeren. Daarnaast is het belangrijk dat er snel een definitie is van het begrip kantoormodellen. De RvR werkt samen met de Nederlandse orde van advocaten bij het vormen van een kantoorvisie, met het oog op de duurzaamheid van het stelsel (zie advies van de Raad van Advies november 2025).

Beleidsregel voor impactvolle toegevoegde strafzaken

Opstellen van een beleidsregel voor toegevoegde strafzaken die impactvol zijn en activiteiten van de advocaat vragen of faciliteiten noodzakelijk maken, die op grond van het Bvr niet, of in onvoldoende mate voor vergoeding in aanmerking komen. De RvR zal op grond van artikel 39 eerste lid van het Bvr deze beleidsregel opstellen, met als doel hiermee het mogelijk te maken om van het Bvr afwijkende vergoedingen vast te kunnen stellen en maatwerk te leveren. De publicatie van deze beleidsregel zal per nieuwsbericht aangekondigd worden en na publicatie als addendum aan dit jaarplan worden toegevoegd.

Strategie Duurzaamheid

Vanuit een wettelijk kader (Klimaatwet 2019 en het coalitieakkoord 2021-2025) en met oog op een duurzame toekomst zet de RvR een volgende stap in maatschappelijk verantwoord ondernemen en het verkleinen van de CO2-voetafdruk van de organisatie. Dit doet de RvR enerzijds door de CO2 uitstoot te verminderen en het energie- en watergebruik te reduceren. Anderzijds wil de RvR zich nog meer in zetten voor welzijn, gelijke kansen en rechten voor zowel eigen medewerkers als de burger in het algemeen.

Om dit te realiseren is een helder, strategisch beleid op verduurzaming noodzakelijk. Hiervoor sluit de RvR aan bij de 17 duurzaamheidsdoelen die de Verenigde Naties in 2015 voor de periode 2015-2030 hebben vastgesteld. De zogenaamde Sustainable Development Goals (SDG's). Deze doelen zijn gericht om een einde te maken aan armoede, ongelijkheid, onrecht en klimaatverandering. De RvR heeft de volgende 6 doelen (SDG's) als speerpunten gekozen. Deze doelen zijn onderverdeeld in drie thema's People, Planet en Profit:

- People: Goede gezondheid en Welzijn & Gendergelijkheid
- Planet: Betaalbare en duurzame energie & Klimaatverandering tegengaan
- Profit: Verantwoorde consumptie en productie & Vrede, veiligheid en rechtvaardigheid

In 2026 worden deze doelen verder door de RvR uitgewerkt en vastgesteld met KPI's voor 2030. De RvR rapporteert vanaf het verslagjaar 2026 over de resultaten in een duurzaamheidsverslag.

Kwaliteit van sociaal advocaten en mediators verhogen en borgen

- Door in samenwerking met onder meer de Nederlandse orde van advocaten en de Mediatorsfederatie Nederland een programma uit te voeren voor de kwaliteitsborging van sociaal advocaten en mediators. In het programma wordt voortgebouwd op het te ontwikkelen kwaliteitsbegrip uit het onderzoeksprogramma via peer review.
- Door in samenwerking met het Juridisch Loket (hJL) bij het proces matching de kwaliteit van het diagnosedocument van hJL (bij doorverwijzing van een burger aan de RvR) te verbeteren, zodat de hulpvraag van de rechtzoekende zo precies mogelijk is geformuleerd en vervolgens de burger zo snel mogelijk de passende hulp krijgt aangeboden.
- Door in overleg met JenV te verkennen hoe een kwaliteitsinstrument als peer review in de te wijzigen Wrb kan worden verankerd (zie het advies van de Raad van Advies 2024) en te bewerkstelligen dat deelname kan worden bekostigd.
- Door inzicht te krijgen in de kwaliteit door de feedbackloops en gebruikersevaluaties die het Kenniscentrum uitvoert (zie het advies van de Raad van Advies 2024).

Vernieuwing van ICT

- Noodzakelijk, om beter te kunnen inspelen op veranderende wet- en regelgeving en om de burger optimaal te kunnen bedienen.
- Nieuwe applicaties verzorgen een geautomatiseerde afhandeling van eenvoudige processen waardoor er meer focus en tijd is voor complexere aanvragen.

Wat wil de RvR voor burgers en advocaten/mediators*?

Passende rechtshulp en rechtsbijstand voor de burger

De RvR zorgt ervoor dat de burger bij een aanvraag de best passende dienst krijgt, zodat dit de hulpvraag oplost, dan wel bij- draagt aan de oplossing van de hulpvraag.

Meer mensgericht werken

Door aandacht voor de burger achter de aanvraag en de hulpvraag centraal te stellen, zorgt de RvR dat er een juist, passend en transparant besluit kan worden genomen. Immers, het onthouden van toegang tot het recht kan voor individuele burgers leiden tot onwenselijke of disproportionele gevolgen. De RvR streeft met het ICT-programma Vervanging Applicatielandschap naar de inrichting van burgergerichte processen die mensgericht worden uitgevoerd en dit ondersteund door nieuwe technologie.

Matching

Dit is een efficiënt werkende systematiek die de RvR aanbiedt aan de rechtzoekende wat kan helpen bij van het vinden van de best passende advocaat of mediator bij de hulpvraag. Het doel hierbij is dat de rechtzoekende sneller bij de juiste hulp uitkomt en efficiënter wordt geholpen. In 2026 wordt een protocol opgesteld waarin de reikwijdte van deze extra service wordt beschreven.

Betere kwaliteit van de dienstverlening

De RvR werkt continu aan het verbeteren van zijn dienstverlening door structurele feedback van advocaten, mediators en burgers te verzamelen.

Beter inzicht in en betere regie voor de burger

Beter inzicht in de hulpvraag van de burger en meer regie voor de burger over het traject richting een oplossing. Daarbij waarborgt de RvR altijd een veilige en zorgvuldige verwerking van de persoonsgegevens van de burgers. Daarnaast zorgt de RvR voor een transparante communicatie op maat.

Doelmatigheid vergroten

De doelmatigheid van het stelsel vergroten door waar mogelijk snel passende rechtsbijstand te organiseren en tijdig door te verwijzen naar de eerstelijnsvoorzieningen wanneer dit passend is bij de hulpvraag van de burger.

Structureel reële vergoeding voor advocaten/mediators te agenderen bij JenV om ook duurzaam dienstverlening aan te kunnen blijven bieden voor de burger.

De RvR als lerende organisatie

Het continu vergroten van de kennis over het stelsel door onderzoek en gerichte feedbackloops met als doel het inzicht en de kwaliteit van de besluitvorming te verbeteren en mogelijke 'conflicten' eerder te voorkomen.

*Indien 'advocaat/mediator' genoemd wordt, kan ook gelezen worden 'andere professionals die rechtsbijstand verlenen in het kader van de Wrb (artikel 13 Wrb).'

De vijf kerntaken van de RvR

Houden en beheren van een register van advocaten en mediators

De RvR beheert een register waarin advocaten en mediators zijn ingeschreven die voldoen aan kwaliteitseisen die de RvR aan hen stelt via de inschrijving. Dit gebeurt in nauwe samenspraak met de beroepsorganisaties.

Ontwikkelen en onderhouden van een dienstencatalogus van beschikbare diensten en advocaten/mediators

De RvR ontwikkelt en onderhoudt een dienstencatalogus voor specialistische hulp van advocaten en mediators passend bij de hulpvraag van de burger. Elke dienst bevat de beschreven en bewezen aanpak, aard en omvang van de dienstverlening en advocaten/mediators die deze dienst aanbieden.

Borgen van de kwaliteit van de aangeboden diensten op basis van een breed spectrum aan criteria

Om de kwaliteit van de geboden dienstverlening binnen de gesubsidieerde rechtsbijstand te borgen, maakt de RvR gebruik van onder meer het opstellen en bijhouden van kwaliteitseisen. Een kwaliteitskader met criteria voor goede rechtsbijstand wordt samen met ketenpartners ontwikkeld. Op basis van periodiek onderzoek, data en praktijkervaring blijven de kwaliteitscriteria voor een lerend stelsel up to date.

Matchen van de hulpvraag van de burger met de passende dienst en dienstverlener

Als extra service biedt de RvR een efficiënt werkende systematiek die de hulpvraag van de burger waar mogelijk kan matchen aan de meest passende dienst en advocaat/mediator. De RvR selecteert daarvoor een aantal kwalitatief geschikte dienstverleners die de dienst aanbieden en die passen bij de door de burger opgegeven voorkeuren.

Monitoring en evaluatie van het stelsel via onder meer de jaarlijkse Stand van de uitvoering Rechtsbijstand

De RvR brengt een leercurve aan in het hele dienstverleningsproces zodat dit snel aangepast en verbeterd kan worden. De RvR zet kwaliteitsinstrumenten in voor monitoring en evaluatie zoals enquêtes. Daarmee onderzoekt de RvR hoe burgers de werkwijze ervaren en of zij goed geholpen worden. De RvR verbetert daarnaast de kwaliteit van de dienstverlening van advocaten/mediators via collegiale toetsing en peer review en monitort. Door feedbackloops borgt de RvR de kwaliteit van de diensten in een duurzaam stelsel.

De komende jaren werkt de RvR toe naar het **hedendaags uitvoeren** van zijn **kerntaken** in de complete dienstverlening.

Eenieder, ook minder draagkrachtig,
kan zich in rechte laten bijstaan (naar artikel 18 Grondwet)